

บทคัดย่อ

เรื่อง งานบุญต้นแบบ
ผู้วิจัย ทีมวิจัยโนนสงวน
พ.ศ. 2552
ที่ปรึกษา อาจารย์พิภพ หัสสา

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการครั้งนี้เป็นการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาทัศนคติผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานบุญ 2) เพื่อศึกษาประวัติงานบุญแต่ละบุญ 3) เพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากงานบุญในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพอนามัย 4) เพื่อศึกษาแนวทางงานบุญต้นแบบ เครื่องมือในการศึกษา ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ ข้อมูลเอกสาร สทนากลุ่ม แบบสังเกต และกิจกรรมทดลองปฏิบัติการ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การแจกแจงความถี่ เสนอผลการศึกษาด้วยวิธีการพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า

ชาวชุมชนโนนสงวนและโนนสงวนพัฒนามีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับงานบุญ คือ ได้สืบทอดประเพณีของท้องถิ่นไว้ให้ลูกหลานรุ่นหลัง ได้เห็นความสามัคคีของคนในชุมชน มีความรักใคร่กลมเกลียวของญาติและคนในชุมชน ได้เห็นแนวคิดและการปฏิบัติที่ดีงาม ความเชื่อในการดำเนินชีวิตและในการประกอบอาชีพของคนในอดีตที่สามารถเชื่อมโยงมาถึงคนในปัจจุบัน ด้านประวัติงานบุญแต่ละบุญนั้นจะรับรู้จากคำบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่ในหมู่บ้าน กลุ่มที่เป็นวัยรุ่นหรือเยาวชนส่วนใหญ่ไม่ทราบประวัติของงานบุญร้อยละ 95 จะทราบเพียงว่างานบุญคืองานที่ตนเองได้มีโอกาสสนุกสนาน ได้เจอเพื่อน ได้ดื่มสุรา ทำให้เยาวชนไม่เห็นความสำคัญและคุณค่าของงานบุญ กลุ่มผู้นำชุมชนและผู้ปกครอง มีเพียงร้อยละ 40 เท่านั้นที่ทราบประวัติงานบุญ คนส่วนใหญ่ในชุมชนจึงต้องการให้เยาวชนและคนในชุมชนได้ทราบประวัติความเป็นมาและความสำคัญของงานบุญแต่ละบุญตามฮีตสิบสองเพื่อที่จะได้ปฏิบัติสืบทอดประเพณีที่ดีงามไว้ต่อไป โดยได้ทดลองจากการปฏิบัติจริงในงานบุญข้าวจีและบุญบังไฟ ปรากฏว่าทุกกลุ่มให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม ได้เรียนรู้ประวัติความเป็นมาและวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการจัดงานบุญ ด้านผลกระทบที่เกิดขึ้นจากงานบุญพบว่าทำให้เกิดความสามัคคีของคนในชุมชนการช่วยกัน ชุมชนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ค่าใช้จ่ายในงานบุญมากบ้างน้อยบ้างขึ้นอยู่กับงานบุญ และลักษณะของครอบครัว งานบุญที่มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อครอบครัวสูงที่สุด ได้แก่ บุญบังไฟ 2,810 บาท รองลงมาคือบุญสงกรานต์

1,800 บาทและบุญคุณ 1,400 บาท ส่วนผลกระทบด้านลบ พบว่ามีการดื่มสุรา มีการทะเลาะวิวาทของวัยรุ่นทำให้เกิดความเสียหายทั้งด้านทรัพย์สินและร่างกาย รูปแบบแนวทางในการจัดงานบุญในอนาคตเน้นการมีส่วนร่วมของทุกกลุ่มทุกกิจกรรมตั้งแต่วางแผนและดำเนินงานร่วมกัน โดยเฉพาะเยาวชนผู้ปกครองต้องเป็นแบบอย่างที่ดี โดยลดเลิกการดื่มแอลกอฮอล์ ลดรายจ่ายโดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่จัดหาได้ในท้องถิ่น